

25 2022_CBS_05804 **A-punt - Openbaar domein - Aziatische hoornaar: principe akkoord aanpak door de Stad.**

Samenstelling:

Aanwezig:

de heer Dirk De fauw, Burgemeester; de heer Mathijs Goderis, Schepen; mevrouw Mercedes Van Volcem, Schepen; de heer Franky Demon, Schepen; mevrouw Mieke Hoste, Schepen; de heer Jasper Pillen, Schepen; de heer Nico Blontrock, Schepen; mevrouw Minou Esquetet, Schepen; de heer Chris Pauwels

Afwezig:

de heer Pieter Marechal, Schepen; de heer Pablo Annys, Schepen

Beschrijving

Aanleiding en context

De Aziatische hoornaar lifte toevallig mee uit Azië op een lading Chinees materiaal en vestigde zich in 2004 in Zuid-Frankrijk. Vandaar breidde ze zich uit aan 60-100 km per jaar. Ondertussen zit de soort ook al in Portugal, Italië en België. De eerste Aziatische hoornaar dook in België op in 2016. Sindsdien breidt de soort binnen ons land snel uit. In 2018 werden de eerste exemplaren in Brugge gespot. Intussen zijn in Brugge naar schatting meerdere 10-tallen nesten aanwezig. Elk nest resulteert het kalenderjaar er op 5 tot 10 nieuwe nesten.

Aziatische hoornaars hebben het gemunt op bijen en andere insecten en wordt beschouwd als een invasieve exoot. In België wordt ze gemonitord. De populatie wordt beheerd door nesten te verdelgen.

De Aziatische hoornaar jaagt in groep op honingbijen voor de ingang van kasten. Het zijn opportunistische rovers die evengoed andere insecten als voedselbron gebruiken. Honingbijen hebben voorlopig weinig verweer tegen deze nieuwe belager. Ze zijn niet aangepast aan deze nieuwe uitheemse belager. Hoe minder honingbijen in het landschap aanwezig zijn, hoe meer de Aziatische hoornaars op wilde bestuivers prederen. Die kunnen tot 2/3den van hun dieet uitmaken. De verwoestende impact van de Aziatische hoornaar op honingbijen en wilde bestuivers is dan ook uitgebreid gedocumenteerd op diverse plaatsen in Europa.

Dit bleek in 2022 voor het eerst ook in Brugge. De bijenkasten van verschillende Brugse imkers werden in het najaar van 2022 leeg geroofd. Dat was onder meer het geval voor de bijenkasten op de kinderboerderij 'De Zeven Torentjes'.

Omwille van haar impact op de biodiversiteit, is de Aziatische hoornaar opgenomen op de Europese Unie zorgwekkende invasieve exoten. Dit betekent o.a. dat België een surveillance programma moet opstellen voor deze wespensort en bestrijding moet uitvoeren. In Vlaanderen gebeurt deze surveillance via Vespa-Watch. De invasie van de soort wordt gemonitord en beheerd. In de praktijk

betekent dit dat bij aanvallen op bijenkasten het nest opgespoord wordt en vernietigd wordt door bevoegde diensten.

Nestverdelging is gespecialiseerd werk dat een opleiding en geschikt materiaal (wespenpak, oogbescherming, verstuiver, telescopische lans, brandladder) vereist. In 2022 was er een beheerregeling vanuit het Vlaams Gewest (Agentschap voor Natuur en Bos). Via deze regeling wordt automatisch een professionele bestrijder aangeduid (en vergoed) wanneer een nest wordt gevonden.

Het knelpunt is evenwel dat het opsporen van die nesten tot op heden door particuliere vrijwilligers gebeurt, en (nog) niet is geprofessionaliseerd. De vrijwilliger slagen er met hun beperkte tijd en middelen niet in om voldoende nesten op te sporen, waardoor de exponentiële verdere verspreiding van de Aziatische hoornaar niet kan gestuit worden. De situatie liep in het najaar 2022 in Brugge reeds uit de hand. Zonder extra inzet verwachten we dat het in 2023 volledig escaleert in Brugge. Met grote impact voor honingbijen en wilde bestuivers.

Motivering

We stellen dan ook voor om in 2023 een aanbod uit te werken waarbij, na een correcte melding van een Aziatische hoornaar de stedelijke ongedierte- en exotenbestrijder ter plekke gaat om het nest op te sporen. De betrokken collega kreeg intussen een eerste opleiding om dit opsporen van nesten aan te leren, en is bereid dit op te nemen, mits akkoord van het bestuur.

De impact van deze bijkomende taak op het takenpakket van de stedelijke ongedierte- en exotenbestrijder is te evalueren. Het mag niet ten koste gaan van zijn reguliere werk.

De materialen nodig voor het opsporen van de nesten (lokmiddelen, zender met ontvanger, ...) kunnen benomen worden van de reguliere kredieten van de dienst Openbaar Domein.

In 2023 is de Week van de Bij aan de tiende editie toe, men beoogt dan ook een extra feestelijke editie. Gezien de organisatoren van de Week van de Bij Brugge zien als dé voorbeeldstad in Vlaanderen rond bijvriendelijk beleid, is (enkel) Stad Brugge gevraagd als gastheer voor deze feesteditie. Deze omvat een Bijensymposium en een Bijenfeest.

Op 20 mei 2023 is er Wereldbijendag, waarop er een Bijensymposium doorgaat in het BMCC. Hierbij wordt een dagprogramma aangeboden met verschillende infostanden en lezingen, over bijen, en (mogelijks) ook over de aanpak van de Aziatische hoornaar in Brugge. Doelgroep voor het symposium zijn mandatarissen en medewerkers van de andere Vlaamse lokale besturen, imkersverenigingen, natuurverenigingen, ...

Op 28 mei 2023 is er het Bijenfeest in Beisbroek. Dit feest is bedoeld voor gezinnen, het ruime publiek.

De voorbeeldstellende aanpak rond Aziatische hoornaar is iets wat naadloos aansluit op de erkenning van Brugge als Bijvriendelijke Stad in 2020. Met de aanpak van de Aziatische hoornaar kunnen we op de Week van de Bij uitpakken, met als doel om ook andere gemeenten hiervoor te motiveren.

De overtuiging bestaat dat enkel inzet van het lokaal bestuur deze problematiek kan verhelpen. En dat willen we het komende jaar in de praktijk aantonen.

Rechtsgrond(en)

Deze nota sluit aan bij volgende punten van het Brugs beleidsprogramma 2019-2024:

350. We maken een bijenactieplan op.

351. We bestendigen de financiële steun voor nestmogelijkheden voor zwaluwen en breiden die uit naar andere relevante soorten(groepen).

Dossiernaam

Aziatische hoornaar: principe akkoord aanpak door de Stad

Financiële en beleidsinformatie

Financiële informatie

Betreft een principiële besluit. Actie wordt gefinancierd binnen reguliere kredieten Openbaar Domein (Actieplan SAP0015: Biodiversiteit en soortenbeleid)

Armoedetoets

Armoedetoets van toepassing

Nee, betreft individuele personen, bedrijven, ...

Besluit

Artikel 1

Opstart van een proefproject in 2023 waarbij de Stad (via cluster Openbaar Domein) bij meldingen van Aziatische hoornaars op Brugs grondgebied actief werk maakt van de opsporing en het (laten) vernietigen van nesten van deze exotische wespesoort.

Artikel 2

Evaluatie van het proefproject aan het college voor te leggen in het winterhalfjaar van 2023-2024.

Gekoppelde besluiten

- 2022_CBS_04888 - B-punt - Openbaar domein - Brugge als gastheer voor het evenement '10 jaar Week van de Bij'.
- 2020_CBS_01969 - B-punt - Openbaar domein - deelname stad Brugge aan de VVOG competitie - Brugge bijenvriendelijkste gemeente van Vlaanderen?
- 2021_CBS_00391 - B-punt - Openbaar domein - goedkeuring bijenplan Brugge.

Aldus beslist in bovenvermelde zitting,
Namens het College van Burgemeester en Schepenen

Colin Beheydt
Algemeen directeur Stad en OCMW Brugge

Dirk De fauw
Burgemeester